

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.I.20.008/2025/10.

A tanács tagjai: Dr. Cseh Attila a tanács elnöke
Dr. Magosi Szilvia előadó bíró
Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró
Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró
Dr. Parlagi Mátyás bíró

A felperes: felperes1
(cím1)

A felperes képviselője: Krencz Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Krencz Balázs ügyvéd
(cím2)

Az alperes: alperes1
(cím3)

Az alperes képviselője: Dr. Domina Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Domina László Béla ügyvéd
(cím4)

A per tárgya: Fuvardíj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Székesfehérvári Törvényszék
1.Pf.70/2024/9. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Székesfehérvári Járásbíróság
2.P.21.617/2021/94. számú ítélet és 96. számú kijavító végzés

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet – az elsőfokú kijavított ítéletre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot az érdemi tárgyalási szaktól új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárási költségét 955.890 (kilencszázötvenötezer-nyolcszázkilencven) forintban, az alperesét 375.000 (háromszázhetvenötezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A peres felek között szóbeli megállapodással fuvarozási keretszerződés jött létre, amely alapján a felperes fuvardíj ellenében rendszeresen szalmabálákat fuvarozott az alperes megrendelésére, annak telephelyeiről az általa esetenként meghatározott címekre. A felek a fuvartarifákat 2009. május 13-án írásban rögzítették. A jogviszonyukat 2012. május 30-án „szállítmányozási szerződés” elnevezéssel írásba foglalták és újabb fuvartarifa megállapodást írtak alá. Kikötötték: a felperesnek járó díj a tarifa szerint, számla kiállítástól 30 napos fizetési kötelezettséggel esedékes; késedelmes fizetések esetén a törvényben előírt késedelmi kamat számítható fel.

[2] A felperes az 5842192, 5842196, 3673401, 3694716, 3694721, 3694766, 3673413 számú számlával összesen 7.647.128 forint fuvardíjat számlázott ki az alperesnek. Az alperes a számlákat nem egyenlítette ki.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[3] A felperes a kérelmére kibocsátott fizetési meghagyással szembeni ellentmondás folytán perré alakult eljárásban előterjesztett keresetében fuvardíj címén az alperes 7.647.128 forint és ezen összeg után 2016. december 15-től a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett félév első napján érvényes jegybanki alapkamat + 8% mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezését kérte.

[4] Előadta, hogy az alperes megrendelésére fuvarozási feladatokat végzett, amelyek díjáról kiállított számláit az alperes befogadta, de határidőre nem egyenlítette ki. A 2018. július 17-i fizetési felszólítás és az azt követő egyeztetés sem vezetett eredményre.

[5] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta a követelt fuvardíjak összegét és két fuvarfeladat kivételével a felperes teljesítését is. Eredetileg egy, majd valamennyi számlakövetelés vonatkozásában elévülési kifogást terjesztett elő.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest 485.593 forint perköltség megfizetésére.

[7] Indokolása szerint az alperes elismerése folytán bizonyítottnak tekintette a 3694766 és a 3673413 számú számlákon kiszámlázott fuvarfeladatok elvégzését. Megállapította, hogy a felperes a többi fuvarfeladat elvégzését nem bizonyította, az útdíjat beépíthette a számláiba, a fuvardíj mértéke körében helytálló volt az álláspontja, valamennyi számlája 2018. július 9-én, postán került megküldésre az alperesnek. Az alperes tartozik a 3694766 és a 3673413 számú számlákon kiszámlázott fuvardíjjal és annak késedelmi kamatával. Az alperes a perben kezdettől fogva hivatkozott a követelés elévülésére, azonban e védekezésének jogszabályi indokát megváltoztatta. Míg az ellenkérelmében a felek jogviszonyából eredő követelések érvényesítésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 324. § (1) bekezdése szerinti általános ötéves elévülési időt tekintette irányadónak, a 45.

sorszámú jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatában – arra hivatkozással, észlelte, hogy a fuvarozási szerződés alapján támasztható igények érvényesítésére a régi Ptk. egyéves elévülési időt ír elő [rég Ptk. 504. § (3) bekezdés] – megváltoztatta az álláspontját. Tévesnek ítélte azt a felperesi érvelést, miszerint a régi Ptk. 504. § (3) bekezdése a törvény szövegéből, a törvénykönyvben való elhelyezéséből következően kizárólag a fuvarozásból eredő kártérítési követelés elévülésére vonatkozik. Rámutatott: a jogszabályi rendelkezés első mondata („A fuvarozási szerződés alapján támasztható igények egy év alatt elévülnek.”) egyértelműen azt jelenti, hogy valamennyi igény, így a fuvarozó fuvardíjigénye is egy év alatt évül el. Tekintettel arra, hogy a felek közötti 2018. október 28-i személyes, majd az azt követő többszöri telefonos egyeztetés sem vezetett eredményre, és a felperes ezt követően 2021. május 6-án kezdeményezte fizetési meghagyás kibocsátását, a perbeli követelés elévült, a régi Ptk. 325. § (1) bekezdése szerint bírói úton nem érvényesíthető.

[8] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 386. § (4) bekezdése szerint – helyes indokai alapján – helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

[9] Indokolásában rámutatott: a követelés jogalapjának érdemben történő eldöntésére csak abban az esetben kerülhet sor, amennyiben a követelés elévülése nem következett be, figyelemmel arra, hogy az elévült követelés bírói úton nem érvényesíthető. Erre tekintettel az elsőfokú ítéletből mint szükségtelent mellőzte a [187]-[194] bekezdésig terjedő, az elsőfokú bíróság által a követelés részbeni elismerésének jogalapja, létrejötte, létrejöttének körülményei és a bizonyítékok értékelése körében adott indokolást.

[10] Álláspontja szerint a felperes alaptalanul hivatkozott fellebbezésében arra, hogy az alperes az eljárás érdemi szakaszában tiltott ellenkérelem-változtatással élt a 45. sorszámú jegyzőkönyvben foglaltak szerint. A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható: az alperes a 2021. szeptember 30-án előterjesztett 4. sorszámú ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a fizetési meghagyás iránti kérelmet a felperes 2021. május 4-én terjesztette elő, „így a követelése azon részei, amelyek 2016. május 4. előtti (5 éves) lejáratú idejűek, elévültek”. A felperes 5. sorszámú válasziratában arra hivatkozott, hogy a követelése nem évült el, az alperest öt éven belül többször is felszólította, így az elévülés megszakadt. A 6. sorszámú viszontválaszában az alperes fenntartotta az elévülésre vonatkozó korábbi előadását. Az elsőfokú bíróság a 11. sorszámú jegyzőkönyvben rögzítettek szerint a perfelvételt lezárta, majd a perfelvétel lezárását követően az érdemi szakban az alperes a 38. sorszámú beadványában arra hivatkozott, hogy az 5842192 számú „számla elévült”, mert annak fizetési határideje 2016. május 1. napja volt, és a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet a felperes öt éven túl, 2021. május 4-én terjesztette elő. A 45. sorszámú jegyzőkönyvben az alperes úgy nyilatkozott, hogy az ellenkérelmében foglalt elévülési kifogást változatlanul fenntartja azzal, hogy ötéves elévülési idővel számolt, majd a jegyzőkönyvben foglaltak szerint a nem az elévülés körében adott anyagi pervezetést követően úgy nyilatkozott: észlelte, hogy a régi Ptk. egyéves elévülési időt ír elő a jelen esetre, ezért akként pontosítja az ellenkérelmét, hogy az anyagi jogi kifogását valamennyi számlára előterjeszti, és arra hivatkozott, hogy a 2018-ban történt levélváltás után csak 2021. május 6-án érvényesítette a felperes az igényét. Ezt követően az alperes anyagi jogi kifogása jogszabályi alapja körében a 46. sorszámú beadványban megjelölte a régi Ptk. 504. § (3) bekezdését.

[11] A másodfokú bíróság a Pp. 7. § (1) bekezdés 1) (helyesen: 1.) pontjára, valamint (4) bekezdésének a), b) pontjára (helyesen: (1) bekezdés 4. a), b) pont) hivatkozással kifejtette: az elévülési kifogás anyagi jogi kifogás, amit jelen esetben az alperes már a 2021. szeptember 30-i 4. sorszámú ellenkérelmében előadott, és azt az elsőfokú eljárás során mint ellenkérelmébe foglalt védekezést fenntartott. A Pp. módosításáról szóló 2020. évi CXIX. törvény (a továbbiakban: Pp. Novella) 2021. január 1-i hatályba lépésével a jogalkotó már

nem tette az ellenkérelem kötelező tartalmi elemévé a jogalap és a tények közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelést. A Pp. 214. § (2) bekezdése alapján a fél az érdemi tárgyalási szakban csak a törvényben meghatározott esetben tehet vagy változtathat meg perfelvételi nyilatkozatot, míg az ellenkérelem-változtatás megengedhetőségének feltételeit a Pp. 216. §-a szabályozza. Az alperes 45. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozata ugyanakkor nem minősül ellenkérelem-változtatásnak, figyelemmel arra, hogy elévülési kifogását mint anyagi jogi kifogást már a perfelvételi szakban előterjesztette, amelyhez képest az érdemi szakban nem volt új jogállítása. Álláspontja szerint a jogalapként megjelölt régi Ptk. 504. § (3) bekezdése a régi Ptk. 324. § (1) bekezdésében foglalt általános elévülési szabályon belül az adott jogviszonyra alkalmazandó speciális rendelkezést tartalmaz, amely azonban nem eredményez új jogállítást, csupán az általánostól eltérő időtartamú speciális elévülési rendelkezést jelöli meg.

[12] A másodfokú bíróság rámutatott: az elsőfokú bíróság az alkalmazandó jog helyes tartalmát hivatalból köteles ismerni, így azt is, hogy a perbeli jogviszonyból eredő követeléseknek mi a speciális elévülési ideje. Amennyiben azt tapasztalja, hogy az alperes elévülési kifogását ugyan előterjeszti, azonban nem a keresettel érvényesített joghoz kapcsolódó jogkövetkezményt, a speciális rövidebb elévülési időt hívja fel, úgy észlelnie kell, hogy az anyagi jogi kifogás nem következetes, azaz ellentmondó. Ezért az anyagi pervezetés körében szükséges nyilatkoztatni az alperest, hogy milyen levezetés mellett látja alkalmazhatónak az általános elévülési időt, milyen tények alapozzák meg az általános elévülési idő alkalmazását az irányadó jogviszonyra vonatkozó elévülési szabályok helyett. Az elsőfokú bíróság a jelen esetben elmulasztotta anyagi pervezetés körében nyilatkoztatni az alperest, hogy adott esetben álláspontja szerint a régi Ptk. 324. § (1) bekezdésében foglalt általános szabályhoz képest miért nem a speciális, a régi Ptk. 504. § (3) bekezdésében foglalt elévülési szabály az alkalmazandó, ugyanakkor ezen mulasztása nem adott okot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezésére, mivel az nem hatott ki az ügy érdemi eldöntésére, az alperes ugyanis maga észlelte – bírói felhívás nélkül – az eltérő időtartamú speciális elévülési rendelkezést, és arra vonatkozóan pontosította is az ellenkérelmét a 45. sorszámú jegyzőkönyvben foglaltak szerint.

[13] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a régi Ptk. 324. § (1) bekezdésében foglalt általános ötéves elévülési időre vonatkozó szabályozás helyett a speciális, a régi Ptk. 504. § (3) bekezdésében foglalt elévülési szabály alkalmazandó. A jogszabályi előírás tartalmának értelmezése során ugyanis nem pusztán annak nyelvtani jelentéséből, hanem a szövegkörnyezetbeli elhelyezéséből, illetőleg a jogalkotó feltehető szándékából szükséges kiindulni. A másodfokú bíróság a jogerős ítélet [21]-[28] bekezdéseiben részletesen kifejtette a jogszabályi rendelkezés értelmezésével kapcsolatos álláspontját.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[14] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetnek helyt adó határozat hozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[15] Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 183. § (1) és (4) bekezdésében, 199. § (2) bekezdés *b)* pont *ba)*, *bc)* alpontjában, 202. § (2) bekezdésében, 214. § (1)-(4) bekezdéseiben, 216. § (1) bekezdés *a)*, *b)* pontjában, 217. § (1)-(3) bekezdéseiben, 218. § (1) bekezdésében, 219. § (1) bekezdésében, valamint a régi Ptk. 2. § (1), (2) bekezdésében, 324. § (1) bekezdésében, 504. § (3) bekezdésében foglaltakat.

[16] Az eljárásjogi jogszabálysértések vonatkozásában a felperes azt sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok szerint az alperes nem változtatta meg az érdemi ellenkérelmét, amikor a

perfelvétel lezárását követően az egyéves speciális elévülésre hivatkozva a perrel érintett összes számlakövetelés bírói úton való érvényesíthetőségét vitatta.

[17] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az alperes a 2021. szeptember 30-án előterjesztett 4. sorszámú beadványában attól tette függővé az elévülési kifogását, hogy az ügyben melyik Ptk.-t kell alkalmazni. Ha a régít, akkor nincs elévülési kifogása, ha az újat, akkor is csak arra az egyetlen számlára, amelynek a lejárat ideje 2016. május 4. előtti. Ezt az „felemás”, valójában nem is létező elévülési kifogását tartotta fenn az alperes a perben következetesen. Az alperes a perfelvétel lezárását követően a 38. sorszámú beadványában egyetlen számlára szűkítette le az elévülési kifogását, de ezt is az új Ptk. szerint elévülést megszakító cselekményhez, a fizetési meghagyás előterjesztésének napjához kötötte ugyanúgy, mint az ellenkérelmében, illetve annak táblázatos kimutatásában. A perfelvétel lezárását követően a 2023. február 9-i tárgyaláson (45. sorszámú jegyzőkönyv) nyilatkozott úgy, észlelte, hogy a régi Ptk. egyéves elévülési időt ír elő a fuvarozási szerződés alapján támasztható igények érvényesítésére, amelyre tekintettel az ellenkérelmét annyiban pontosította, hogy anyagi jogi kifogását valamennyi számla vonatkozásában előterjesztette. A felperes álláspontja szerint az alperesnek ez a nyilatkozata érdemi ellenkérelmének nem a pontosítása, hanem a megváltoztatása volt, amelynek nem álltak fenn az eljárásjogi feltételei.

[18] A felperes rámutatott: az anyagi jogi kifogás jellegénél fogva – a keresethez hasonló módon – szükségessé teszi a kifogás jogalapja [Pp. 7. § (1) bekezdés 8. pont] és ténybeli alapja, valamint az ezek közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelés előadását, továbbá a tények bizonyítását ahhoz, hogy érdemben elbírálható legyen. Jogszabálysértő a másodfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy nem volt az alperesnek a perfelvétel lezárását követően az ellenkérelmében új jogállítása, és hogy a jogalap megjelölése is azonos a korábbival.

[19] Érvelése szerint a régi Ptk. 504. § (3) bekezdésében szabályozott speciális elévülési idő nem a régi Ptk. 324. § (1) bekezdésében szabályozott általános elévülési időn belül került szabályozásra, hanem attól elkülönítetten, egy másik anyagi jogi jogszabályi rendelkezésben. Az alperes elévülési kifogása körében megváltoztatta az anyagi jogi jogszabályi rendelkezést, amely alapján már nemcsak egy számla elévülésére hivatkozott, hanem azt kiterjesztette az összes számlára. Az anyagi jogi kifogás jogalapjának megjelölését a Pp. 199. § (2) bekezdés *b)* pont *ba)* alpontja, a ténybeli alap és ezek bizonyítékainak megjelölését pedig a (2) bekezdés *b)* pont *bc)* alpontja írja elő a Pp. Novella által módosított normaszövegben. A perkoncentráció és a jóhiszemű pervitel alapelveit sértené, ezért nem megengedhető, hogy az alperes egyfajta fölös óvatosságból az érdemi ellenkérelmében „félmondattal ott felejtse” az elévülési kifogását, majd, ha szükségét látja, azzal később „előre hozakodjon”.

[20] A felperes hangsúlyozta, hogy a Pp. a perfelvételi szakhoz képest az érdemi tárgyalási szakban szigorúbb feltételekkel teszi lehetővé a perfelvételi nyilatkozat, illetve az ellenkérelem megváltoztatását [Pp. 214. § (1)-(4) bekezdés, 216. § (1) bekezdés *a)*, *b)* pont, 217. § (1)-(3) bekezdés, 218. § (1) bekezdés, 219. § (1) bekezdés]. A jelen esetben nem volt az elsőfokú bíróság részéről az elévülés körében határozott anyagi jogi pervezetés, enélkül az alperesnek nem volt lehetősége új tényállítás hiányában megváltoztatni az ellenkérelmét akként, ahogy azt tette a 45. sorszámú jegyzőkönyvben rögzítettek szerint. Az elsőfokú bíróságnak vissza kellett volna utasítania az ellenkérelem-változtatást, mert az alperes az arra vonatkozó eljárásjogi szabályoknak nem tett eleget. Azon túl, hogy nem is álltak fenn az ellenkérelem-változtatás megengedhetőségének a feltételei, az alperes elmulasztotta írásban benyújtani az ellenkérelem-változtatás engedélyezése iránti kérelmét.

[21] A felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi jogi jogszabályok megsértése körében a felperes egyrészt arra hivatkozott, hogy az adott esetben nem elegendő a jogszabály tisztán

szó szerinti értelmezése, a felülvizsgálati kérelme 1-6. pontjában részletezett átfogó, komplex értelmezési szemlélettel vezethető le a jogalkotó tényleges szándéka.

[22] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

[23] Rámutatott: már érdemi ellenkérelmében előterjesztett elévülési kifogást. Nem volt új jogállítása, a régi Ptk. 504. § (3) bekezdésében foglalt speciális elévülési szabály ugyanis önmagában nem alkalmazható. Érvelése szerint a jogalap megjelölése nem kötelező tartalmi kelléke az érdemi ellenkérelemnek. A 45. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben tett nyilatkozata nem minősül ellenkérelem-változtatásnak. A már megtett elévülési kifogás körében a speciális szabályt hívta fel, amely nem változtat magán a jogállításon. Elévülési kifogására a felperes 5. sorszámú beadványában nyilatkozatot tett.

[24] Az alperes ellenkérelmében részletesen kitért a felperes által hivatkozott anyagi jogi jogszabálysértésekre is, vitatva azokat.

A Kúria döntése és jogi indokai

[25] A Kúria a Pfv.2. sorszámú végzésében a Pp. 411. § (1) bekezdése szerint eljárva, a felülvizsgálattal támadott jogerős ítéletben felmerült eljárásjogi és anyagi jogi jogkérdések társadalmi jelentőségére tekintettel – a Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontjának második fordulata alapján – engedélyezte a felperes kérelmére a felülvizsgálatot.

[26] A Pp. 413. § (1) bekezdése és 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül.

[27] A felperes felülvizsgálati kérelmének tartalmára tekintettel a Kúria mindenekelőtt – precedens határozataiban (például: Pfv.20.513/2023/8., Pfv.20.629/2023/5., Pfv.21.043/2022/11., Gfv.30.143/2023/6.), valamint az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. PJE határozat rendelkezései szerint a jelen ügyben is irányadó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pontjában, és a hozzájuk fűzött indokolásban adott jogértelmezésével egyezően – a felülvizsgálati eljárás kereteit és annak jogi természetét rögzíti az alábbiak szerint.

[28] A felülvizsgálat nem a per folytatása, nem egyfajta „harmadfokú” eljárás, hanem rendkívüli perorvoslat. Tárgya: a jogerős határozat [Pp. 406. § (1) bekezdés], amelynek jogszabálysértő voltát a Kúria kizárólag a felülvizsgálati kérelem korlátai [Pp. 423. § (1) bekezdés] között vizsgálhatja. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előzőekben meghatározott tartalmi követelményekkel.

[29] Mindennek a felperes felülvizsgálati kérelme tekintetében a következők miatt volt jelentősége.

[30] A felperes felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem a tartalma szerint vette figyelembe az elévülési kifogást, az ugyanis „valójában nem is létezett”, mivel az alperes csak feltételesen terjesztette elő. Ezt a felülvizsgálati hivatkozást a Kúria érdemben nem vizsgálhatta, mert azzal kapcsolatban a felperes felülvizsgálati kérelmében nem jelölt meg adekvát megsértett eljárásjogi jogszabályi rendelkezést [Pp. 110. § (3) bekezdés].

[31] Az így meghatározott felülvizsgálati keretek között eljárva a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott és érdemben vizsgálható eljárásjogi okokból jogszabálysértő, ezért a felülvizsgálati kérelem alapos.

[32] A Kúria kiindulásként rögzíti: a jelen ügyben a felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a peres felek között fuvarozási keretszerződés jött létre. A perben a felperes e jogviszony alapján keletkező egyes fuvarozási szerződések teljesítésére alapítottnan több fuvardíjigényt érvényesített. Ennek megfelelően ténylegesen több keresete volt, azokat valódi tárgyi keresethalmazatban terjesztette elő. Az alperes a perfelvételi nyilatkozatnak [Pp. 183. § (1) bekezdés, Pp. 199. § (1)-(6) bekezdés] minősülő érdemi ellenkérelmében a felperes érvényesített jogai érvényesíthetőségét gátló anyagi jogi kifogásnak [Pp. 7. § (1) bekezdés 1. pont] minősülő elévülési kifogást terjesztett elő. A perfelvételi szakban elévülési kifogásában csak egy számlakövetelés (azaz egy kereset) elévülését állította és arra hivatkozott, hogy a keresettel érvényesített követelésre a régi Ptk. 324. § (1) bekezdése határozza meg az elévülés időtartamát (öt év). Ettől eltérően az érdemi tárgyalási szakban az összes számlakövetelés (azaz az összes kereset) vonatkozásában terjesztett elő elévülési kifogást, és a Ptk. 504. § (3) bekezdését jelölte meg az elévülési időtartamát (egy év) meghatározó jogszabályi rendelkezésként.

[33] A felperes felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértőnek tartotta az alperes érdemi tárgyalási szakban előterjesztettek szerinti elévülési kifogása érdemi elbírálását, mert az szerinte olyan ellenkérelem-változtatásnak minősült, amelynek nem álltak fenn az eljárásjogi feltételei.

[34] Ezzel összefüggésben a Kúria elsőként arra mutat rá, hogy a Pp. 7. § (1) bekezdés 4. a) pontja értelmében az minősül ellenkérelem-változtatásnak, ha a fél az ellenkérelmével összefüggésben előadott korábbi jogállításhoz képest eltérő vagy további anyagi jogi kifogásra hivatkozik. A Pp. 7. § (1) bekezdés 1. pontja szerint az anyagi jogi kifogás: a keresettel érvényesített jog érvényesíthetőségét kizáró, megszüntető vagy gátló anyagi jogi rendelkezésre történő hivatkozás, azaz e jogszabályhely értelmében az anyagi jogi kifogás az alperes érdemi védekezésként felhozott jogállítása a keresettel érvényesített joggal, azaz a felperesi jogállítással szemben. Az anyagi jogi kifogásnak szükségképpen része kell legyen a jogalap megjelölése [Pp. 199. § (2) bekezdés b) pont ba) alpont], valamint az anyagi jogi kifogást megalapozó tényeknek és az azokat alátámasztó és rendelkezésre álló bizonyítékoknak, illetve bizonyítási indítványoknak az előadása [Pp. 199. § (2) bekezdés b) pont bc) alpont]. A Pp. 7. § (1) bekezdés 8. pontja szerint a jogalap: az az anyagi jogi jogszabályi rendelkezés, amely az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket meghatározza és annak alapján az igény támasztására feljogosít.

[35] Az elévülés igényszüntető anyagi jogi kifogást alapoz meg a kötelezett számára, ami azt jelenti, hogy az elévülési idő eltelte után az alanyi jog fennmarad ugyan, ám azt nem lehet bírósági eljárásban érvényesíteni. Elévülési kifogás esetén ezért – a Pp. 199. § (2) bekezdés b) pont ba) alpontja és a Pp. 7. § (1) bekezdés 8. pontja egybevetett tartalmára és egyértelmű rendelkezésére tekintettel – a jogalap körében azt is meg kell jelölni, hogy mely konkrét anyagi jogi jogszabályi rendelkezésre hivatkozik a fél anyagi jogi kifogásként, ami

szükségszerűen magában foglalja, hogy az adott jogszabályhely milyen időtartamú elévülési időt határoz meg a keresettel érvényesített jogra.

[36] A jelen esetre vetítve: az alperes a perfelvételi szakban előterjesztett 4. sorszámú írásbeli ellenkérelmében mint perfelvételi iratban (Pp. 199. §) csak egy, a 5842192 számú számlával leszámlázott fuvardíj megfizetése iránti keresetben érvényesített joggal szemben és a régi Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti ötéves általános elévülési idő alapján támasztott anyagi jogi (elévülési) kifogást. Ezt az érdemi tárgyalási szakban a 38. számú beadványában (1. oldal) tett nyilatkozata is egyértelműen alátámasztotta.

[37] Ehhez képest a 2023. február 9-i tárgyaláson előbb ugyancsak az ötéves elévülési időre vonatkozó elévülési kifogását tartotta fenn (alperesi jogi képviselő nyilatkozata, 45. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldal utolsó bekezdés), majd ugyanezen a tárgyaláson – akkor észlelve, hogy „a fuvarozási szerződések alapján támasztható igények érvényesítésére a régi Ptk. egyéves elévülési időt ír elő” – ellenkérelmét „pontosította” akként, hogy immár ezen egyéves elévülési időre, és valamennyi számla (azaz valamennyi kereset) tekintetében hivatkozott elévülésre (alperesi jogi képviselő nyilatkozata, 45. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal utolsó előtti bekezdés), majd az ezt követően 46. sorszámon előterjesztett beadványában a régi Ptk. 504. § (3) bekezdését jelölte meg anyagi jogi kifogása jogalapjául.

[38] A Kúria rámutat: mindezekre figyelemmel az alperes a korábbi jogállításhoz képest egyrésztől *eltérő* jogalapra [a régi Ptk. 324. § (1) bekezdés szerinti általános elévülési szabály helyett a régi Ptk. 504. § (3) bekezdése szerinti speciális elévülési szabályra] helyezte anyagi jogi kifogását, másrésztől *további* (egy keresethez képest az összesre kiterjesztett) anyagi jogi kifogásra hivatkozott. Ezáltal a Pp. 7. § (1) bekezdés 4. pont *a)* alpontjában vagylagosan értelmezett ellenkérelem-változtatás („*eltérő* vagy *további* anyagi jogi kifogásra hivatkozik”) mindkét fordulata bekövetkezett. Az alperes tehát kétségtelenül megváltoztatta anyagi jogi kifogását, ezáltal ellenkérelmét.

[39] A Pp. 183. § (4) bekezdése értelmében a perfelvételi nyilatkozat – az adott esetben az alperes esetében az ellenkérelmében előterjesztett anyagi jogi (elévülési) kifogás – a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig volt – „e törvény”, azaz a Pp. keretei között – az ellenfél hozzájárulása nélkül megváltoztatható. Az érdemi tárgyalási szakban azonban a perfelvételi nyilatkozatot (az adott esetben az alperes esetében az ellenkérelmében előterjesztett anyagi jogi (elévülési) kifogást a Pp. 214. § (2) bekezdése szerint csak „e törvényben”, azaz a Pp.-ben meghatározott esetben lehet megváltoztatni. Az egyik eset, ha a megváltoztatás bármelyik fél által előterjesztett új tényállítással áll közvetlen okozati összefüggésben [Pp. 216. § (1) bekezdés *a)* pont], a másik, ha a megváltoztatást a bíróságnak a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követő anyagi pervezetése indokolja [Pp. 216. § (1) bekezdés *b)* pont]. Új tényállítás alatt a Pp. 214. § (3) bekezdés szerinti feltételeknek megfelelő tényállítást kell érteni [Pp. 214. § (4) bekezdés]. Az elévülési kifogás megváltoztatása iránt a Pp. 217. §-ában foglaltaknak megfelelő időben és tartalommal kérelmet kell előterjeszteni, amit a bíróság a Pp. 218. §-ában foglaltak szerint vizsgál, a Pp. 219 §-a alapján pedig dönt az ellenkérelem-változtatás megengedhetőségéről.

[40] Az adott ügyben azonban az alperes nem valamely új tényállással közvetlen okozati összefüggésben változtatta meg elévülési kifogását; új tényállítást nem is tett, így a Pp. 216. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti eset nem állt fenn. Az elévülési kifogás megváltoztatásának lehetőségét megnyitó anyagi pervezetés sem történt, így a Pp. 216. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti helyzet sem következett be. Ebből adódóan a perfelvételi nyilatkozat [az adott ügyben az alperes esetében az anyagi jogi (elévülési) kifogás] megváltoztatásának az érdemi tárgyalási szakban a Pp. 214. § (2) bekezdése által megengedett egyik esetköre sem merült fel. A Kúria rámutat továbbá, hogy az alperes kérelmet sem terjesztett elő az elévülési kifogás

megváltoztatása iránt. Mindezekből következően az érdemi tárgyalási szakban hatályosnak csak az alperes eredeti (a perfelvételi szakban elterjesztett 4. sorszámú írásbeli ellenkérelmében előadott, egy számlát érintő egy keresettel szembeni, a régi Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti ötéves általános elévülési szabályra alapított) elévülési kifogása minősült, így az érdemi tárgyalási szakban kizárólag az lett volna érdemben elbírálható.

[41] A jogerős ítélet a fentiekre tekintettel az ügy érdemére kihatóan sérti a felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott eljárásjogi jogszabályi rendelkezéseket.

[42] A hatályos elévülési kifogásról való érdemi döntés hányában a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott anyagi jogi jogszabálysértés a felülvizsgálati eljárásban nem volt vizsgálható.

[43] A Kúria a kifejtettek alapján a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot az érdemi tárgyalási szaktól új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[44] Az érdemi tárgyalási szaktól megismétlendő elsőfokú eljárásban az elsőfokú bíróságnak el kell bírálnia az alperes hatályos elévülési kifogását [Pp. 424. § (4) bekezdés első mondat]. Anyagi pervezetési tevékenységet a felek jogállításainak korlátain belül gyakorolhat [Pp. 237. § (5) bekezdés]. A perfelvételi nyilatkozatok bármelyikének az érdemi tárgyalási szakban történő esetleges megváltoztatása esetén a Pp. 214.-219. § szerinti rendelkezések az irányadók.

[45] A hatályon kívül helyezésre tekintettel a Kúria a felek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróságnak kell döntenie [Pp. 424. § (4) bekezdés második mondat]. A jelen felülvizsgálati eljárásban még alkalmazandó, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (2) bekezdés *a)* pontja, (5) bekezdése alapján a felperest képviselő ügyvéd munkadíját a Kúria 191.178 forintban határozta meg. A felperes megállapított felülvizsgálati eljárási költsége az általa megfizetett felülvizsgálati eljárási illetékekkel (764.712 forint) együtt teszi ki a rendelkező részben írt összeget. Az alperes ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének összegét a Kúria a szokásos ügyvédi óradíjat meghaladó összegben felszámított munkadíj mérséklésével, az ügyvéd által ténylegesen kifejtett tevékenység munka- és időigényéhez igazodó 375.000 forint összegben állapította meg az Ükr. 2. § (1) bekezdés *a)* pontja és (2) bekezdése alapján.

[46] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

[47] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

A döntés elvi tartalma

[48] Az elévülés igényszüntető anyagi jogi kifogást alapoz meg a kötelezett számára, ami azt jelenti, hogy az elévülési idő eltelte után az alanyi jog fennmarad ugyan, ám azt nem lehet bírósági eljárásban érvényesíteni. Elévülési kifogás esetén ezért – a Pp. 199. § (2) bekezdés *b)* pont *ba)* alpontja és a Pp. 7. § (1) bekezdés 8. pontja egybevetett tartalmára és egyértelmű rendelkezésére tekintettel – a jogalap körében azt is meg kell jelölni, hogy mely konkrét anyagi jogi jogszabályi rendelkezésre hivatkozik a fél anyagi jogi kifogásként, ami szükségszerűen magában foglalja, hogy az adott jogszabályhely milyen időtartamú elévülési időt határoz meg a keresettel érvényesített jogra.

[49] Az érdemi tárgyalási szakban az elévülési kifogás csak a Pp.-ben meghatározott esetekben változtatható meg.

Záró rész

Budapest, 2025. október 14.

Dr. Cseh Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Dr. Parlagi Mátyás s.k. bíró